

Regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Kangos Kultur – och Ekologiskola i Pajala

Beslut och rapport

Kangos Kultur- och Ekologiskola
Box 33
980 63 KANGOS

2009-10-16
1 (3)
Dnr 44-2009:2086

Genomförd regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Kangos Kultur- och Ekologiskola i Pajala

Skolinspektionen har genomfört regelbunden tillsyn i den fristående förskoleklassen och grundskolan Kangos Kultur- och Ekologiskola i Pajala kommun. Besök gjordes i skolan den 2 september 2009.

Vid regelbunden tillsyn tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn och ungdomar att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Den regelbundna tillsynen av fristående skolor ska, förutom att granska hur väl utbildningen uppfyller statens krav, klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående förskoleklass och grundskola samt vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Den regelbundna tillsynen behandlar tre områden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Tillsynen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn/).

Av bilagd rapport framgår hur den regelbundna tillsynen genomförts samt de bedömningar som gjorts av Skolinspektionen.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 16 januari 2010 ska Kangos Kultur- och Ekologiskola redovisa till Skolinspektionen, inspektionsavdelningen i Umeå, vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Då ska också redovisas vilka åtgärder som vidtagits eller planeras för att höja kvaliteten inom angivna förbättringsområden. Skolinspektionen avser även att vid kommande tillsynstillfälle följa upp effekterna av den regelbundna tillsynen.

Skolinspektionens beslut med anledning av den regelbundna tillsynen

Bedömningarna av om verksamheten vid Kangos Kultur- och Ekologiskola uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet samt övriga författningar som gäller för en fristående skola.

Skolinspektionen bedömer att verksamheten i Kangos Kultur- och Ekologiskola erbjuder eleverna en god lärandemiljö. Skolan arbetar engagerat och strukturerat med elevernas kunskapsutveckling och skolans rektor är förtrogen med det dagliga arbetet. Verksamheten har en tydlig profil som ska genomsyra hela verksamheten.

Verksamheten uppfyller dock inte alla de krav som ställs på en fristående grundskola. Elevernas individuella utvecklingsplaner innehåller inte skriftliga omdömen i ett flertal ämnen som eleverna får undervisning i. Det finns också åtgärdsprogram som skolan utarbetat som inte motsvarar förordningens krav. Även skolans plan mot kränkande behandling och skolans kvalitetsredovisning måste åtgärdas. Vidare utfärdas betyg i meänkieli på ett sätt som strider mot författningens krav. Elever med meänkieli som modersmål erbjuds inte heller att läsa språket i form av modersmålsundervisning.

Brister som måste åtgärdas

Följande områden inom Kangos Kultur- och Ekologiskolas verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Elevernas individuella utvecklingsplaner innehåller inte skriftliga omdömen i ett flertal ämnen som eleverna får undervisning i (1 a kap. 8 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet jämfört med 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolan utfärdar betyg i meänkieli på ett sätt som strider mot förordningens krav (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet jämfört med 7 kap. 3 och 8 §§ grundskoleförordningen).
- Åtgärdsprogrammen motsvarar inte förordningens krav (1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet).
- Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte kraven i skollagen (14 a kap. 8 § skollagen).
- Skolan erbjuder inte modersmålsundervisning i meänkieli till elever som har det som modersmål (1 a kap. 5 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet jämfört med 2 kap. 9 § grundskoleförordningen).
- Skolans kvalitetsredovisning motsvarar inte förordningens krav (3 a och 5 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Skolinspektionen bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolan bör förbättra sin dokumentation av kunskapsresultaten i andra ämnen än svenska, engelska och matematik.
- Skolan bör arbeta för att etablera en samverkan med andra skolor avseende bedömning och betygssättning.
- Skolan bör tydliggöra rektorsfunktionen och säkerställa att varje elev endast har en rektor som har hela rektorsansvaret i förhållande till eleven.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Pererik Hagberg
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsrådet Jonas Hedström och utredare Caroline Lindqvist deltagit.

Bilaga

Rapport

Kopia till

Pajala kommun

Övriga enligt fastställd sändlista.

Regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Kangos Kultur- och Ekologiskola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–9

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i och besökt Kangos Kultur- och Ekologiskola den 2 september 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen. Skolverket har vid två tillfällen genomfört tillsyn av skolan sedan den startade sin verksamhet år 1993. Den senaste tillsynen av skolan gjordes år 2000 (beslut den 10 november 2000, dnr 2000:2636). I beslutet konstaterade Skolverket att skolan uppfyllde villkoren för fortsatt godkännande.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet samt övriga författningar som gäller för fristående skolor. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn/).

Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som lyfts fram i rapporten åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionens beslut. Skolinspektionen följer också upp effekterna av tillsynen vid nästkommande regelbundna tillsyn.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolinspektionen, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare samt företrädare för huvudmannen. Elever har intervjuats per telefon. Inspektörerna besökte även lektioner i årskurserna 1–4 samt verksamheten i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen. Även annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

Huvudmannen för Kangos Kultur- och Ekologiskola har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Pajala kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen har inte nyttjat sin rätt till insyn.

Tabell 1: Antal elever på Kangos Kultur- och Ekologiskola

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	2
Grundskola	24

Källa: Kangos Kultur- och Ekologiskola

Skolverket godkände Kangos Kultur- och Ekologiskola som en fristående skola för vanlig skolplikt avseende låg-, mellan- och högstadierna genom beslut (dnr 1993:0298) den 3 maj 1993. Verksamheten startade höstterminen 1993. Genom Skolverkets beslut (dnr 2002:3950) den 19 december 2002 fick skolan godkännande och rätt till bidrag för verksamhet motsvarande förskoleklass.

Skolans tidigare rätt att sätta betyg förnyas i och med detta beslut. Skolan har också rätt att anordna provning för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet.

Skolan har en allmän inriktning och skolans profil är kultur och ekologi.

Huvudman för skolan är Kangos Kultur- och Ekologiskola, ideell förening med organisationsnummer 897600-8238.

Verksamheten vid Kangos Kultur- och Ekologiskola startade läsåret 1993/94 med grundskoleverksamheten och omfattar numera även förskoleklass. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94.

Skolan hade vid tillsynsbesöket 26 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Pajala kommun, men skolan har även elever från Kiruna kommun.

Kangos Kultur- och Ekologiskola är belägen i byn Kangos, cirka 7 mil utanför Pajala tätort. Skolan förfogar över två skolbyggnader med stora lokalytor och eget kök. Skolan har en egen skog och potatisland. I nära anslutning till skolan har Folkets Hus-föreningen en idrottslokal som skolan hyr för ämnet idrott och hälsa.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnat sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar och bedömning:

På grund av det låga antalet elever redovisas inte skolans resultat i officiell statistik. I den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt i de intervjuer som genomförts framkommer inget som motsäger att eleverna ges kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar de som grundskolan ska förmedla. Samtliga elever som gick ut årskurs 9 vårterminen 2009 klarade kunskapsmålen i alla ämnen.

Bedömningen av skolans kunskapsresultat försvåras dock av de brister som skolan har i sin dokumentation av skolans kunskapsresultat, se bedömningspunkterna 1.2.1 och 3.4.1. Det är således viktigt att skolan förbättrar denna del så att det utifrån ett dokumenterat underlag går att säkerställa kunskapsresultaten.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 9 kap. 2 § skollagen ska en fristående grundskola ge eleverna kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla. För att säkerställa detta är det således av central betydelse att lärarna fortlöpande följer upp resultaten i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

I intervjuer framkommer att rektorn och lärarna noga följer elevernas kunskapsutveckling och att de har god kontroll över elevernas kunskapsresultat. Intervjuer och dokumentstudier visar dock att skolans dokumentation av kunskapsresultaten, framförallt i de lägre årskurserna, i huvudsak koncentreras kring ämnen svenska, engelska och matematik. Skolan saknar i nuläget sammanställningar av resultaten i andra ämnen i förhållande till de nationella målen i årskurs 5.

Skolinspektionen bedömer att skolan bör förbättra dokumentationen av elevernas kunskapsresultat i andra ämnen än svenska, engelska och matematik.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
<p>Enligt 1 a kap. 8 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet ska en fristående skola tillämpa bestämmelserna i 7 kap. 2 § grundskoleförordningen.</p> <p>Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.</p> <p>Individuella utvecklingsplaner finns utarbetade för eleverna vid Kangos Kultur- och Ekologiskola. De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av redovisar dock inte samtliga ämnen som eleven får undervisning i. Vidare finns en otydlighet vad gäller planeringen av insatser som behövs för att eleven ska kunna nå målen. Enligt rektor och lärare pågår ett arbete med att förbättra skolans individuella utvecklingsplaner.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att skolan måste förbättra de individuella utvecklingsplanerna och i dessa ge skriftliga omdömen i samtliga ämnen som eleven får undervisning i, samt förtydliga elevens, vårdnadshavarens och skolans ansvar vad gäller de framåtsyftande insatser som behövs för att eleven ska nå målen.</p>

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, skriftliga bedömningar ges och betygskatalog förs enligt författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
<p>En fristående skola som, i enlighet med 1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet, har fått medgivande att sätta betyg ska tillämpa bestämmelserna i 7 kap. grundskoleförordningen.</p> <p>Enligt 7 kap. 3 § grundskoleförordningen ska betyg sättas i grundskolans ämnen. Av 7 kap. 8 § grundskoleförordningen följer att betyget ska bestämmas med hjälp av de mål som eleverna enligt kursplanerna ska ha uppnått i grundskolan och de betygskriterier som har fastställts för ämnena.</p> <p>Meänkieli läses som ett obligatoriskt ämne i samtliga årskurser och utgör en del av skolans profil. För ämnet tillämpar skolan en lokal kursplan med egna kriterier. Av dokumentationen samt av vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare och elever framgår att betyg sätts i meänkieli i årskurs 8 och 9. Enligt skolledningen antecknas betygen i en egen kolumn i betygskatalogen benämnd meänkieli. Av det utdrag från betygskatalogen som Skolinspektionen tagit del av framgår dock att betygen förts in i betygskatalogen under rubriken svenska som andraspråk. Eleverna får även slutbetyg i meänkieli.</p>

Skolinspektionen bedömer att skolan i nuläget inte kan utfärda formella betyg i meänkieli. Enligt grundskoleförordningen kan formella betyg endast utfärdas i grundskolans ämnen som följer en nationellt fastställd kursplan och som har nationella betygskriterier.

Om skolan vill utfärda formella betyg i meänkieli krävs att det ryms inom ett av grundskolans befintliga ämnen och att betyg sätts utifrån en nationell kursplan. Det kräver att meänkieli anordnas som ett modernt språk, varvid kursplanen för moderna språk används. Skolan kan även anordna meänkieli i form av modersmålsundervisning, varvid kursplanen för modersmål används. Detta kräver dock att eleven har meänkieli som modersmål.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
<p>Enligt 9 kap. 2 § skollagen ska en fristående grundskola ge eleverna kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla. Det är således viktigt att läroplanens och kursplanernas mål att sträva anger inriktningen för skolans utbildning och att undervisningen planeras och följs upp i förhållande till målen för utbildningen.</p> <p>Enligt läroplanen ska skolan samverka för att stödja elevernas utveckling och långsiktiga lärande. För att nå en kontinuitet i elevernas kunskapsutveckling krävs samverkan mellan lärare såväl inom som mellan skolor och skolformer. Även för att säkerställa att en likvärdig betygssättning sker enligt 7 kap. grundskoleförordningen krävs samverkan mellan såväl lärare som skolor.</p> <p>Av Skolverkets allmänna råd om likvärdig bedömning och betygssättning framgår att det är viktigt att det förs diskussioner om tolkningar av kursplaner och betygs-kriterier mellan lärare bland annat för att skapa likvärdiga förutsättningar för bedömning av eleverna i skolan och i olika skolor.</p> <p>Av intervjuerna med rektor och lärare framgår att skolan inte har någon etablerad samverkan med andra skolor vad gäller exempelvis betygssättning och rättning/bedömning av nationella prov. Skolan har länge strävat efter en sådan samverkan men har av olika anledningar inte blivit inbjudna till samverkan.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att skolan bör arbeta för att utveckla samarbetet med andra skolor i dessa avseenden. Kangos Kultur- och Ekologiskola är en liten skola med få lärare. Av denna anledning är det av stor vikt att skolan försöker etablera en samverkan med andra skolor.</p>

1.4.5 Undervisningen är allsidig och saklig.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.6 Undervisningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund för fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov
Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
<p>Enligt 1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas om utredning visar att eleven behöver särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid utarbetandet av programmet.</p> <p>På Kangos- Kultur och Ekologiskola finns rutiner för att utreda elevers behov av stöd och åtgärdsprogram upprättas för elever som bedöms vara i behov av särskilt stöd. Programmen benämns åtgärdsmöte. De åtgärdsprogram som Skolin-</p>

spektionen tagit del av anger dock i viss mån vaga och otydliga mål som därmed är svåra att utvärdera. Vidare framgår inte elevens behov på ett tydligt sätt och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Programmen anger endast när uppföljningen ska ske.

Skolinspektionen bedömer att åtgärdsprogrammen måste förbättras. Elevens behov måste framgå på ett tydligare sätt. Skolan måste även försäkra sig om att programmen relaterar till läroplanens och kursplanernas mål och vad man vill uppnå på längre och kortare sikt. Vidare måste förtydligas vilka åtgärder som eleven, elevens vårdnadshavare respektive skolan ansvarar för. Skolinspektionen vill även framhålla vikten av att skolan använder sig av korrekt benämning på sina åtgärdsprogram för att undvika missförstånd. För stöd i utformningen av åtgärdsprogram se Skolverkets allmänna råd för arbetet med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en årlig plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
<p>Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.</p> <p>Kangos Kultur- och Ekologiskola har i ett gemensamt dokument en likabehandlingsplan samt en plan mot kränkande behandling. Planerna är reviderade i juni 2009.</p> <p>Från och med 1 januari 2009 regleras skyldigheten att utarbeta årliga planer mot kränkande behandling och diskriminering i 14 a kap. skollagen samt i diskrimineringslagen. Skolinspektionen utövar enbart tillsyn över att skolan följer bestämmelserna i skollagen (plan mot kränkande behandling). Diskrimineringsombudsmannen har tillsyn över diskrimineringslagen (likabehandlingsplan). Skolinspektionen har således inte granskat Kangos Kultur- och Ekologiskolas likabehandlingsplan.</p> <p>Kangos Kultur- och Ekologiskolas plan mot kränkande behandling är relativt allmänt hållen. Det framgår inte att planen tagit sin utgångspunkt i en aktuell kartläggning av situationen på skolan. Vidare saknas en beskrivning av rutiner för att hantera situationer i vilka en elev upplever sig kränkt av en vuxen. Planen saknar även en redovisning av konkreta åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året.</p> <p>Skolinspektionen bedömer att skolans plan mot kränkande behandling inte motsvarar kraven i skollagen i de avseenden som redovisats ovan.</p>

2 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Skolan tar emot elever enligt bestämmelserna, det vill säga skolan är öppen för alla och urvalet sker efter grunder som är förenliga med de allmänna målen och värdegrunden.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Varje elev erbjuds ett sådant antal undervisningstimmar att det ger förutsättningar att nå målen i respektive ämne.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 1 a kap. 5 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet ska de bestämmelser om modersmålsundervisning som gäller för motsvarande skolform inom det offentliga skolväsendet tillämpas.

Av 2 kap. 9 § grundskoleförordningen följer att om en eller båda av elevens vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven, ska eleven få sin undervisning i detta språk som ett ämne (modersmålsundervisning), om eleven har grundläggande kunskaper i språket och eleven önskar få sådan undervisning. En samisk, tornedalsfinsk eller romsk elev skall erbjudas modersmålsundervisning även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet.

På Kangos Kultur- och Ekologiskola sker undervisning i meänkieli som ett obligatoriskt ämne i alla årskurser (jfr 1.3.3) För ämnet används en lokal kursplan. I intervjuer med rektor och lärare framkommer att några elever har meänkieli som modersmål. Dessa elever erbjuds emellertid inte att läsa meänkieli i form av modersmålsundervisning i enlighet med kursplanen för modersmål, utan läser

meänkieli efter den lokala kursplanen i likhet med övriga elever.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste säkerställa att de elever som har rätt till modersmålsundervisning i meänkieli, men även i andra modersmål som kan vara aktuella, informeras om och erbjuds möjligheten till modersmålsundervisning.

3.1.4 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.5 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.6 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektorns ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering*Rektorsfunktionen*

Enligt 1 a kap. 4 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet ska det för ledningen av utbildningen finnas en rektor. Om det finns särskilda skäl med hänsyn till skolans pedagogiska inriktning, får ledningen av utbildningen utövas av flera personer.

Bestämmelsen innebär att rektorsfunktionen inte kan delas i förhållande till den enskilde eleven. Endast en person kan ha rektorsfunktionen mot den enskilde eleven. En skola vidtar åtgärder och fattar beslut som ställer krav på en identifierbar ansvarig person.

Kangos Kultur- och Ekologiskola har en rektor med inriktning på det pedagogiska ansvaret samt elevvård. Vidare finns en biträdande rektor med ansvar för ekonomiska och organisatoriska frågor. Enligt skolledningen vet alla elever att båda skolledarna är rektorer och att de är det varje dag. Vid intervjuer med elever framkommer att det finns en osäkerhet om vem som egentligen är deras rektor beroende på exempelvis vilken dag det är och vilket ärende det gäller.

Det finns inget formellt hinder mot att skolan har en rektor samt en biträdande rektor, förutsatt att ansvarsområdena är tydligt uppdelade i förhållande till eleverna. Avgörande är att rektorn har hela rektorsansvaret som följer av författning gentemot den enskilde eleven.

Mot bakgrund av att rektorsfunktionen inte kan delas i förhållande till den enskilde eleven bedömer Skolinspektionen att skolan behöver tillse att ansvarsfördelningen mellan de båda rektorerna blir tydlig, så att eleverna vet vem som är deras rektor. Enligt Skolinspektionens bedömning har inte skolan sådana särskilda skäl som kan medge att ledningen av utbildningen utövas av flera personer.

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

Enligt 9 kap. 2 § skollagen ska en fristående grundskola ge eleverna kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla. För att säkerställa detta är det således av central betydelse att rektorn fortlöpande följer upp resultaten i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Kangos Kultur- och Ekologiskola har ett lågt elevantal och skolans rektor arbetar också som lärare på skolan. Tillsynen visar att rektorn är väl förtrogen med det dagliga arbetet. Rektorn arbetar i nära samverkan med lärarna och eleverna samt har god kontroll över elevernas kunskapsresultat och arbetet med särskilt stöd. Som tidigare nämnts dokumenteras dock inte elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen.

Skolinspektionen betvivlar inte att rektorn har en övergripande bild av måluppfyllelsen i respektive årskurs och ämne. Skolinspektionen bedömer dock att rektorn behöver vidta åtgärder för att förbättra dokumentationen av kunskapsresultaten. I ansvaret som pedagogisk ledare ingår att följa upp och utvärdera resultaten. En förutsättning för ett systematiskt sådant arbete är att elevernas kunskapsutveckling och resultat dokumenteras.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet, samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
<p>Enligt 9 kap. 2 § skollagen ska en fristående grundskola ge eleverna kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla. Enligt Skolinspektionen är det av central betydelse att skolan följer upp och utvärderar sina resultat för att utveckla verksamheten samt säkerställa att eleverna ges de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla.</p> <p>Rektorn och lärarna på Kangos Kultur- och Ekologiskola följer elevernas kunskapsutveckling och har god kontroll på deras resultat. Som tidigare nämnts behöver dock dokumentationen förbättras. I nuläget dokumenteras, framförallt i de lägre årskurserna, i första hand kunskapsresultaten i ämnena svenska, engelska och matematik. Även om närheten mellan skolledningen och lärarna skapar goda förutsättningar för att skolan att ha kontroll över elevernas kunskapsresultat är det enligt Skolinspektionen viktigt att kunskapsresultaten dokumenteras i alla ämnen. Att skolan har få elever fråntar inte skolan detta krav.</p>

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
<p>Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.</p>

Enligt 3 a § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska i kvalitetsredovisningen uppföljning och utvärdering av en sådan plan mot kränkande behandling i 14 a kap. 8 § skollagen redovisas.

Den kvalitetsredovisning som Skolinspektionen tagit del av innehåller en begränsad redovisning av skolans måluppfyllelse i årskurs 5 och årskurs 9. Endast en redovisning av måluppfyllelsen avseende de nationella proven i årskurs 3, 5 och 9 redovisas. Någon analys av måluppfyllelsen finns ej med i redovisningen. Likaså saknas en redovisning av åtgärder för att öka måluppfyllelsen. Kvalitetsredovisningen saknar vidare en uppföljning och redovisning av skolans likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer att Kangos Kultur- och Ekologiskolas kvalitetsredovisning inte helt är i överensstämmelse med förordningen om kvalitetsredovisning och måste således utvecklas i enlighet med vad som ovan anförts.

3.5 Huvudmannaskap och tillstånd

Bedömningspunkter

3.5.1 Skolan drivs av den huvudman som innehar tillståndet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.5.2 Skolan bedriver huvuddelen av undervisningen med hjälp av lärare som är anställda av skolan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.5.3 Utbildningen sker inom ramen för skolans tillstånd.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.6 Stabilitet

Bedömningspunkter

3.6.1 Skolan har ett stabilt elevunderlag.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.6.2 Skolan har en stabil ekonomi.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2009-10-16 Umeå

Jonas Hedström

Pererik Hagberg

Caroline Lindqvist